Εφαρμογή του νόμου 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλώ ν υπερχρεωμένων φυσικώ ν προσώ πων

Ερωτήσεις και Απαντήσεις

1. Τι επιδιώ κει ο νόμος;
Να δώσει μία δεύτερη ευκαιρία στους υπερχρεωμένους. Οι υπερχρεωμένοι πολίτες που έχουν αποδεδειγμένη μόνιμη αδυναμία να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους, μπορούν να ρυθμίσουν την εξόφληση τους και να απαλλαγούν από σημαντικό μέρος των χρεών τους, εφόσον εξυπηρετήσουν για τέσσερα έτη με βάση το εισόδημα τους ένα μέρος αυτών που καθορίζεται από το Δικαστήριο. Κατά το διάστημα της εξυπηρέτησης του χρέους διαφυλάττεται ένα ελάχιστο επίπεδο οικονομικής διαβίωσης. Ο υπερχρεωμένος καταναλωτής ή επαγγελματίας, εφόσον ανταποκριθεί στη ρύθμιση που θα ορίσει το δικαστήριο ή σε περίπτωση εξώδικου συμβιβασμού θα έχει συμφωνήσει με τους πιστωτές , θα αποκτήσει το δικαίωμα για ένα νέο οικονομικό ξεκίνημα στη ζωή του, απαλλασσόμενος από το υπόλοιπο των χρεών του.

2. Ποιοι υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου;
Όλα τα φυσικά πρόσωπα, καταναλωτές και επαγγελματίες, με εξαίρεση τους εμπόρους, οι οποίοι όμως έχουν από την υφιστάμενη νομοθεσία τη δυνατότητα να προσφύγουν στη διαδικασία του πτωχευτικού κώδικα.

3. Ποια χρέη αφορά;
Ολες τις ληξιπρόθεσμες και ενήμερες οφειλές, με εξαίρεση οφειλές από αδικοπραξία που διαπράχθηκε με δόλο, διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, οφειλές από φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και εισφορές προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Δεν υπάγονται επίσης σε ρύθμιση οφειλές που έχουν αναληφθεί το τελευταίο έτος πριν την υποβολή της αίτησης ρύθμισης. Στην τελευταία δηλαδή περίπτωση ο οφειλέτης, εφόσον επιθυμεί να ρυθμίσει και αυτές τις οφειλές θα πρέπει να περιμένει να παρέλθει ένα έτος από τότε που αναλήφθηκαν για να υποβάλει την αίτηση.

4. Πότε οι οφειλέτες μπορούν να υπαχθούν σε ρύθμιση;
Όταν έχουν περιέλθει σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών. Προϋπόθεση να μην έχει συμβεί αυτό δόλια.

Επισήμανση: Ο οφειλέτης μπορεί να αξιοποιήσει τον νόμο για τη ρύθμιση χρεών και απαλλαγή μόνο μία φορά στη ζωή του.

5. Είναι υποχρεωτική η προσπάθεια εξώ δικου συμβιβασμού;
Πριν την υποβολή της αίτησης στο δικαστήριο, ο οφειλέτης υποχρεούται να κάνει προσπάθεια εξωδικαστικού συμβιβασμού με τους πιστωτές. Στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, θα βρει σχετικές οδηγίες και υπόδειγμα για την υποβολή της αίτησης εξώδικου συμβιβασμού.

6. Ποιος συνδράμει την προσπάθεια συμβιβασμού;
Ο Συνήγορος του Καταναλωτή ή η Επιτροπή Φιλικού Διακανονισμού που λειτουργεί ήδη σε κάθε νομαρχία ή Ένωση Καταναλωτών που έχει εγγραφεί στο σχετικό Μητρώο που τηρείται στην Γενική Γραμματεία Καταναλωτή ή ο Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών ή δικηγόρος.

7. Ποιες είναι οι υποχρεώ σεις των φορέων συνδρομής;
Οι φορείς που συνδράμουν στην προσπάθεια εξωδικαστικού συμβιβασμού οφείλουν να ενημερώνουν τους οφειλέτες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, να ενεργούν κατά τρόπο που διαφυλάπει τα συμφέροντα των οφειλετών και να χρησιμοποιούν για την επιδίωξη του συμβιβασμού πρόσωπα που διαθέτουν ικανότητες, γνώσεις και εμπειρία στην κατάστρωση οικογενειακού προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα δηλούμενα εισοδήματα και τις ανάγκες του οφειλέτη και τη δυνατότητα του να αποπληρώνει τα χρέη.

8. Πως γίνεται και αποδεικνύεται η προσπάθεια συμβιβασμού πριν την υποβολή της αίτησης;
Δεν υπάρχει κάποια διαδικασία που θα πρέπει απαραίτητα να ακολουθηθεί. Η προσπάθεια συμβιβασμού γίνεται προς όλους τους πιστωτές και αποδεικνύεται με βεβαίωση του φορέα που την έχει αναλάβει. Τα μέρη είναι ελεύθερα να συμφωνήσουν ότι κρίνουν προς το συμφέρον τους. Για το συμβιβασμό συντάσσεται πρακτικό που επικυρώνεται από τον αρμόδιο Ειρηνοδίκη.

9. Συμφέρει τα μέρη ο συμβιβασμός;
Αν ένας συμβιβασμός συμφέρει τα μέρη (οφειλέτη και δανειστές), ασφαλώς εξαρτάται από το περιεχόμενο του και αυτό θα το κρίνουν τα ίδια, και ιδίως οι οφειλέτες, με βάση τις δυνατότητες που έχουν. Υπάρχουν πάντως σημαντικοί λόγοι και κίνητρα τόσο για τους οφειλέτες όσο και για τους πιστωτές για να αξιοποιήσουν τη φάση του εξώδικου συμβιβασμού. Ενδεικτικά:
Για τους οφειλέτες: Μπορούν να επιτύχουν πιο ευέλικτη ρύθμιση αποπληρωμής του χρέους, να μειώσουν το όποιο κόστος ή την όποια ανασφάλεια για την έκβαση της διαδικασίας, να αποφύγουν μειονεκτήματα και περιορισμούς της δικαστικής ρύθμισης (όπως λ.χ. την μακρόχρονη παραμονή στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ, τη δημοσιότητα της υπαγωγής σε ρύθμιση, περιορισμούς στην υποβολή νέας αίτησης, καθώς το δικαίωμα ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη δίνεται μία μόνο φορά, την τήρηση αυξημένων υποχρεώσεων, κ.ά). Για τους πιστωτές: Μπορούν να επιτύχουν την ταχύτερη έναρξη αποπληρωμής του χρέους, να αποκομίσουν ομοίως οφέλη μέσα από την ευέλικτη αποπληρωμή του, να επιτύχουν την εξυπηρέτηση μεγαλύτερου ποσοστού χρέους από αυτό το οποίο θα επιτύγχαναν στο δικαστήριο, να επιτύχουν εξασφαλίσεις από τρίτα πρόσωπα κ.ά.

10. Που υποβάλλεται η αίτηση για τη ρύθμιση;
Η αίτηση για τη ρύθμιση των οφειλών υποβάλλεται στο Ειρηνοδικείο του τόπου που κατοικεί ή διαμένει ο οφειλέτης. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από τον Ιανουάριο 2011. Για την εκδίκαση της υπόθεσης εφαρμόζεται η εκούσια δικαιοδοσία που επιτρέπει στο δικαστήριο την αυτεπάγγελτη έρευνα των γεγονότων.

11. Τι πρέπει να περιέχει η αίτηση και ποια έγγραφα θα πρέπει να προσκομιστούν;
Η αίτηση πρέπει να περιέχει α) κατάσταση της περιουσίας του οφειλέτη και των κάθε φύσης εισοδημάτων του ίδιου και του συζύγου του, β) κατάσταση των πιστωτών του και των απαιτήσεων τους κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα και γ) σχέδιο διευθέτησης οφειλών, που να λαμβάνει υπόψη με εύλογο τρόπο και συσχέτιση τόσο τα συμφέροντα των πιστωτών, όσο και την περιουσία, τα εισοδήματα και την οικογενειακή κατάσταση του οφειλέτη. Με την αίτηση ή μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αίτησης θα πρέπει να προσκομιστούν η βεβαίωση για την διενέργεια του εξωδικαστικού συμβιβασμού, υπεύθυνη δήλωση για την ορθότητα των στοιχείων που δηλώνει και τα έγγραφα που έχει και αποδεικνύουν τις οφειλές του.

12. Μπορεί ο οφειλέτης να συντάξει μόνος του την αίτηση;
Τα αρμόδια Υπουργεία θα εκδώσουν υποδείγματα αιτήσεων, πιστοποιητικών, δηλώσεων, καταστάσεων και σχεδίων διευθέτησης οφειλών με σκοπό να διευκολύνουν τη σύνταξη τους

από τον ίδιο τον οφειλέτη.

13. Είναι υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου;
Όχι, δεν είναι. Ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλει και να παρασταθεί μόνος στο δικαστήριο.

14. Τι γίνεται με τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης (διαδικασίες πλειστηριασμού) που βρίσκονται σε εξέλιξη ή με τα οποία απειλείται ο οφειλέτης;
Δεν σταματούν αυτομάτως. Ο οφειλέτης όμως μπορεί να τα σταματήσει με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Αρκεί για την αποδοχή της να πιθανολογήσει το δικαστήριο ότι η αίτηση για τη ρύθμιση των οφειλών θα ευδοκιμήσει.
Προσοχή: Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων, το δικαστήριο δύναται να χορηγήσει αναστολή με ή χωρίς την όρο της καταβολής από τον οφειλέτη της ενήμερης τοκοχρεολυτικής δόσης από το χρονικό διάστημα της δημοσίευσης της απόφασης και μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης. Ο όρος της καταβολής της δόσης θα επιβληθεί από το δικαστήριο μόνο εφόσον τα εισοδήματα του οφειλέτη επαρκούν για την καταβολή των δόσεων. Σε κάθε περίπτωση ο οφειλέτης δεν υποχρεούται να αποπληρώσει για τη χορήγηση της αναστολής τις ληξιπρόθεσμες δόσεις πριν την υποβολή της αίτησης.

{googleads center}

---

15. Νέα προσπάθεια συμβιβασμού ενώ πιον του δικαστηρίου;
Ο νόμος υποχρεώνει τα μέρη (οφειλέτη και πιστωτές) σε μία νέα προσπάθεια επιδίωξης συμβιβασμού ενώπιον του δικαστηρίου. Ο συμβιβασμός ενώπιον του Δικαστηρίου είναι δυνατόν να επιτευχθεί ακόμη κι αν δεν συμφωνούν όλοι οι πιστωτές, αλλά συμφωνούν μόνο πιστωτές με απαιτήσεις που υπερβαίνουν το ήμισυ των οφειλών. Σε κάθε περίπτωση πάντως θα πρέπει να συμφωνούν οι πιστωτές που έχουν εμπράγματες εξασφαλίσεις (υποθήκες κλπ).

16. Ποια είναι η διαδικασία του δικαστικού συμβιβασμού:

Στο πρώτο μήνα από την υποβολή της αίτησης, επιδίδεται η αίτηση στους πιστωτές. Στο δεύτερο μήνα οι πιστωτές απαντούν αν αποδέχονται το σχέδιο διευθέτησης (ρύθμισης) των οφειλών που προτείνει ο οφειλέτης. Οι πιστωτές μπορούν να προτείνουν τροποποιήσεις. Στο πρώτο ήμισυ του τρίτου μήνα ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλει τροποποιημένο σχέδιο. Στις επόμενες είκοσι ημέρες, απαντούν οι πιστωτές αν αποδέχονται το τροποποιημένο σχέδιο.

17. Τι γίνεται σε περίπτωση που ο πιστωτής δεν υποβάλει παρατηρήσεις στο σχέδιο ρύθμισης μέσα στις προηγούμενες προθεσμίες;
Θεωρείται ότι αποδέχεται το σχέδιο ρύθμισης.

18. Πως παρακολουθούν ο οφειλέτης και οι πιστωτές τη διαδικασία;

Στη Γραμματεία του αρμόδιου Ειρηνοδικείου τηρείται φάκελος για τον συγκεκριμένο οφειλέτη στον οποίο έχουν πρόσβαση όλοι οι πιστωτές, και ο οποίος φάκελος ενημερώνεται με όλες τις εξελίξεις.

19. Σε περίπτωση που προκύπτει ο συμβιβασμός γίνεται η δίκη;
Όχι. Ο Ειρηνοδίκης επικυρώνει τον συμβιβασμό.

20. Πως γίνεται η δικαστική ρύθμιση των οφειλώ ν σε περίπτωση που αποτύχει ο δικαστικός συμβιβασμός;
Το Δικαστήριο ελέγχει κατά τη δικάσιμο που έχει οριστεί τη συνδρομή των προϋποθέσεων για τη ρύθμιση των χρεών, ιδίως αν υπάρχει μόνιμη αδυναμία για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Εφόσον υφίστανται, οι προϋποθέσεις για ρύθμιση, ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει κάθε μήνα και για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών μέρος του εισοδήματος του στους πιστωτές. Το ύψος των μηνιαίων καταβολών καθορίζεται από το δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη τα εισοδήματα του, τη δυνατότητα συνεισφοράς του συζύγου και σταθμίζοντας αυτά με τις βιοτικές ανάγκες του ιδίου και των προστατευομένων μελών της οικογενείας του.

21. Τι γίνεται αν ο οφειλέτης δεν έχει τη δυνατότητα να καταβάλει κανένα ποσόν ή μπορεί να καταβάλει ελάχιστα για την εξόφληση των χρεώ ν;

Το δικαστήριο ορίζει πολύ μικρό ποσόν για καταβολή στους πιστωτές αν το εισόδημα ή η οικονομική κατάσταση του οφειλέτη δεν επιτρέπουν μεγαλύτερο. Μπορεί όμως ακόμη να απαλλάξει τον οφειλέτη από την υποχρέωση καταβολής ενός ποσού, ιδίως αν αυτός είναι άνεργος ή έχει σοβαρά προβλήματα υγείας ή δεν έχει επαρκές εισόδημα. Το δικαστήριο επανεξετάζει στις περιπτώσεις αυτές μετά από 6 περίπου μήνες την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο οφειλέτης.

22. Τι γίνεται με την ακίνητη περιουσία του οφειλέτη;
Αυτή ρευστοποιείται από το σύνδικο που ορίζει το δικαστήριο για να πληρωθούν χρέη προς τους πιστωτές.

23. Μπορεί ο οφειλέτης να εξαιρέσει και να σώ σει από τη ρευστοποίηση την ιδιόκτητη κύρια κατοικία του;
Ναι, ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα να εξαιρέσει από τη ρευστοποιήσιμη περιουσία την κύρια κατοικία του, εφόσον η αξία της δεν υπερβαίνει το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις όριο αφορολόγητης απόκτησης πρώτης κατοικίας (βλ. άρθρο 21 του νόμου 3842/2010 (ΦΕΚ 58/Α/23.4.2010), προσαυξημένο κατά πενήντα τοις εκατό. Προϋπόθεση για να συμβεί αυτό είναι να αναλάβει ο οφειλέτης με το μέσο επιτόκιο ενός στεγαστικού δανείου, για χρονικό διάστημα που μπορεί να φθάνει μέχρι 20 έτη την εξυπηρέτηση χρέους που αντιστοιχεί στο 85% της εμπορικής αξίας της κατοικίας. Αν δεν τηρήσει την εξυπηρέτηση αυτού του χρέους (εμφανίσει καθυστέρηση πληρωμής τεσσάρων τουλάχιστον μηνιαίων δόσεων), προχωρούν οι διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης (πλειστηριασμός του ακινήτου). Όταν ο οφειλέτης κατοικεί ή διαμένει σε ξένο ακίνητο και ο σύζυγος αυτού δεν διαθέτει ακίνητο με χρήση κατοικίας, τότε δίνεται η δυνατότητα να εξαιρεθεί της ρευστοποίησης και το μοναδικό ακίνητο του οφειλέτη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία.

24. Πως ειδικότερα καθορίζεται το επιτόκιο της προηγούμενης ρύθμισης;
Είναι το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου, όπως προκύπτει από το μηνιαίο στατιστικό δελτίο που έχει εκδοθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος για τον τελευταίο μήνα, για τον οποίο υφίσταται μέτρηση, αναπροσαρμοζόμενο με επιτόκιο αναφοράς το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ.

25. Τι γίνεται αν οι πιστωτές ασκήσουν έφεση κατά της απόφασης του Ειρηνοδικείου;
Η απόφαση που εκδίδεται από το Ειρηνοδικείο είναι εκτελεστή σε κάθε περίπτωση. Ακόμη δηλαδή και αν οι πιστωτές ασκήσουν έφεση.

26. Αναπροσαρμόζονται οι μηνιαίες καταβολές κατά τη διάρκεια της ρύθμισης;
Το δικαστήριο μπορεί να προβλέπει την αναπροσαρμογή τους με έναν αντικειμενικό δείκτη αναφοράς (π.χ. τιμάριθμο). Μπορεί όμως το δικαστήριο με αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή να διατάξει την αναπροσαρμογή της δόσης σε περίπτωση ιδίως που βελτιωθεί ή επιδεινωθεί το εισόδημα του οφειλέτη. Η αναπροσαρμογή μπορεί να ισχύσει και αναδρομικά από το χρόνο υποβολής της αίτησης αναπροσαρμογής.

27. Τι πρέπει να κάνει ο οφειλέτης αν το εισόδημα του αυξηθεί κατά τη διάρκεια της τετραετούς περιόδου ρύθμισης;
Να το γνωστοποιήσει μέσα σε ένα μήνα στη Γραμματεία του δικαστηρίου και στους πιστωτές του, ώστε να ληφθεί υπόψη (συμβιβαστικά ή με απόφαση του δικαστηρίου) για την αναπροσαρμογή της μηνιαίας καταβολής. Αν δεν το κάνει, κινδυνεύει να εκπέσει από τη ρύθμιση και να αναβιώσουν όλα τα χρέη. Ο οφειλέτης δεν επιτρέπεται να αγνοεί τους πιστωτές του και τα συμφέροντα τους. Αν έτσι είναι άνεργος, οφείλει να προσπαθεί να βρει μία κατάλληλη εργασία. Η καταβολή προσπάθειας για την ανεύρεση εργασίας τεκμαίρεται πάντως με την εγγραφή στους οικείους καταλόγους του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού ή όταν ο οφειλέτης έχει κάρτα ανεργίας και εφόσον δεν έχει αποκρούσει αδικαιολόγητα πρόταση του Οργανισμού για ανάληψη εργασίας.

28. Πότε επέρχεται η απαλλαγή από το υπόλοιπο των χρεών;
Εφόσον παρέλθουν τα τέσσερα έτη και έχει τηρήσει ο οφειλέτης τις υποχρεώσεις της ρύθμισης. Η απαλλαγή είναι δηλαδή ανεξάρτητη από την εξυπηρέτηση του πρόσθετου χρέους για τη διάσωση της κύριας κατοικίας.

29. Ποιες είναι οι συνέπειες αν ο οφειλέτης δεν είναι ειλικρινής και συνεπής στις δηλώ σεις του;
Ο οφειλέτης έχει την υποχρέωση να υποβάλει ειλικρινή δήλωση για τα περιουσιακά στοιχεία και εισοδήματα του και να δηλώνει κατά τη διάρκεια της ρύθμισης όλες τις περιουσιακές μεταβολές που ενδιαφέρουν τους πιστωτές. Αν δεν το κάνει, από δόλο ή βαριά αμέλεια, θα εκπέσει από τη ρύθμιση οφειλών και την απαλλαγή που έχει ήδη αποφασιστεί. Μπορεί μάλιστα να ανακληθεί η απαλλαγή, και μέχρι δύο χρόνια μετά την περίοδο της τετραετίας, αν αποδειχθεί ότι αποσιώπησε ή απέκρυψε κρίσιμα στοιχεία. Η ψευδής δήλωση συνεπάγεται εξάλλου και ποινικές ευθύνες.

30. Τι δυνατότητες έχουν οι πιστωτές να πληροφορούνται τις περιουσιακές μεταβολές του οφειλέτη;
Ο οφειλέτης υποχρεούται καταρχήν να επιτρέπει στους πιστωτές την πρόσβαση σε

στοιχεία που απεικονίζουν την οικονομική του κατάσταση και τα τρέχοντα εισοδήματα του. Εξάλλου ο εργοδότης, η αρμόδια υπηρεσία και ο αρμόδιος οικονομικός έφορος είναι υποχρεωμένοι, σύμφωνα με μία προβλεπόμενη συνοπτική διαδικασία, να δίνουν στους πιστωτές κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση και τα εισοδήματα του οφειλέτη.

31. Πόσο καιρό μένουν τα δεδομένα του οφειλέτη για τη ρύθμιση στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ;
Η αίτηση ρύθμισης καταχωρείται στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ και η υπαγωγή του οφειλέτη στη διαδικασία ρύθμισης των χρεών καταχωρείται στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ, μέχρι τρία χρόνια μετά την απαλλαγή του από τα χρέη.

32. Προβλέπεται κάποια άλλη διαδικασία δημοσιοποίησης για την αίτηση και υπαγωγή σε ρύθμιση χρεώ ν με απαλλαγή;
Στη Γραμματεία κάθε Ειρηνοδικείου, και στο Ειρηνοδικείο Αθηνών για όλη τη χώρα, τηρείται αλφαβητικό αρχείο των προσώπων που έχουν υποβάλει την αίτηση ρύθμιση χρεών με απαλλαγή. Τα ονόματα διαγράφονται από το αρχείο ένα έτος μετά την απόρριψη ή την επέλευση της απαλλαγής από τα χρέη.

33. Τι συμβαίνει με τους εγγυητές, ισχύει και για αυτούς το ίδιο (μόνιμη αποδεδειγμένη ανικανότητα εξόφλησης οφειλώ ν);
Ισχύει πράγματι το ίδιο. Οι εγγυητές πρέπει να κάνουν οι ίδιοι αίτηση και να διαπιστωθεί και γι' αυτούς μόνιμη αδυναμία. Οι εγγυητές εμπορικών χρεών, μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση (όπως λ.χ. συμβαίνει με τους μετόχους μίας ΑΕ ή ΕΠΕ) αν δεν είναι οι ίδιοι έμποροι.